

Veřejná prospěšnost neziskových organizací v praxi

Podskupina k rejstříkům a příznakům VP, 26. 3. 2012

Co nově upravuje Občanský zákoník?

Nový Občanský zákoník (dále jen OZ) vstoupí v platnost 1.1.2014. Nyní odhlédneme od toho, že zavádí nové právní formy, které se budou vztahovat i na neziskové organizace, a soustředíme se na nový pojem „veřejná prospěšnost“.

OZ zavádí tzv. status veřejné prospěšnosti paragrafy § 146 až § 152. Z těchto paragrafů pro veřejnou prospěšnost přímo vyplývá následující:

- ❖ Veřejně prospěšná může být jakákoli organizace, dokonce i podnik, bez ohledu na právní formu.
- ❖ Pro určení, co je a co není veřejně prospěšné, OZ používá pojem obecné blaho, ten však nijak není definován. V každém případě musí být veřejně prospěšná činnost pro organizaci dlouhodobá nebo trvalá.
- ❖ Veřejně prospěšná organizace také účelně hospodaří se svým majetkem.
- ❖ Organizace může být veřejně prospěšná bez ohledu na to, zda je také státem zapsaná jako veřejně prospěšná.
- ❖ Pokud se veřejně prospěšná organizace přece jen chce nechat státem jako taková zapsat, je potřeba, aby splnila některé další podmínky státem stanovené.
- ❖ Status veřejné prospěšnosti je možné organizaci odejmout, ale pouze prostřednictvím soudu.

Podskupina pro příznaky a rejstřík veřejně prospěšných organizací se zabývala především těmi výše zmíněnými „dalšími podmínkami“, které by měla splnit organizace, aby si mohla status veřejné prospěšnosti zapsat.

Jaká řešení pro zápis veřejné prospěšnosti navrhujeme?

Členové a členky podskupiny se shodli na následujících principech:

Tyto další podmínky by neměly jít nad rámec toho, co říká OZ, ale pouze je upřesnit pro praktické použití tak, aby žádající organizace nebyly vystaveny nadbytečné administrativní zátěži nebo „lustrování“ ze strany úřadů.

Podmínky zápisu by měly být stanoveny tak, aby byl umožněn pokud možno všem legitimně veřejně prospěšným organizacím, pokud ty o to stojí. Zároveň mají podmínky zápisu a vlastnosti rejstříku veřejně prospěšných organizací vést k větší transparentnosti těchto organizací.

Proto pro zápis do rejstříku musí postačovat, aby organizace žádající o zápis předložila předem vymezený okruh dokumentů, které dokládají následující principy:

- ✓ že trvalou nebo dlouhodobou činností organizace je přispívání k obecnému blahu, doloženo například posláním ve stanovách, zakládací smlouvě, nebo jiném typu zakladatelského právního jednání. O zapsání tak mohou žádat i nově vzniklé organizace, protože jejich poslání představuje trvalý záměr takovou činnost provozovat;
- ✓ že organizace má transparentní strukturu a je jasné, „kdo za ní stojí“, doloženo například vyjmenováním zakladatelů a členů správní rady;
- ✓ že organizací řídí bezúhonné osoby, doloženo například čestným prohlášením o bezúhonnosti statutářů a také všech dalších osob s podstatným vlivem v organizaci;

Naformátováno: Odsazení:
Vlevo: 0,75 cm, Předšazení:
0,5 cm, S odrážkami + Úroveň:
1 + Zarovnat na: 1,9 cm +
Tabulátor za: 0 cm + Odsadit
na: 2,54 cm

✓ že organizace účelně a hospodárně nakládá se svým majetkem, doloženo například čestným prohlášením o hospodárném nakládání s majetkem, které by v tom případě mohlo zahrnovat následující znaky:

Rozdělování zisku

Možnosti k diskuzi:

A. Zisk veřejně prospěšné organizace se nerozděluje majitelům nebo zakladatelům organizace, naopak se bezzbytku používá ve prospěch naplňování poslání.

nebo

B. Zisk se smí rozdělovat majitelům, akcionářům, atd. ale pouze do určité výše. Zbytek se používá ve prospěch naplňování poslání.

nebo

C. Zisk z hlavní činnosti, která je veřejně prospěšná, se musí bezzbytku využít pouze ve prospěch naplňování poslání organizace. Zisk z vedlejší činnosti, která k poslání přispívá pouze nepřímo, se naopak může rozdělovat.

Mzdy pracovníků

Možnosti k diskuzi:

A. Zisk v organizaci se nerozděluje ani prostřednictvím nadstandardních odměn pro pracovníky – mzdy pracovníků jsou ve výši běžné pro dané místo, obor a pozici.

nebo

B. Organizace po zápisu do rejstříku doloží účetní závěrku a výroční zprávu, z nich je zřejmý počet zaměstnanců a osobní náklady na ně. Tyto údaje umožní dárcům organizace, aby přiměřenost mezd posoudili sami (patří do zveřejňovaných informací níže).

Zadávání zakázek

Zisk v organizaci se nerozděluje ani prostřednictvím předražených zakázek – při zadávání zakázek se organizace řídí zákonem a nakupuje za ceny v místě a čase obvyklé.

Zápis má na základě skutečností výše doložených dokumenty provádět rejstříkový soud. Registrační orgán při zápisu neověřuje soulad skutečné, praktické činnosti a doložených dokumentů, veřejnou prospěšnost posuzuje pouze prostřednictvím těchto dokumentů.

V momentě, kdy zapsaný status veřejné prospěšnosti přinese organizaci výhody typu přístup k určitým grantům, praktická kontrola splnění podmínek doložených dokumenty bude naopak potřebná. K takové kontrole pak může dojít za předpokladu, že bude předem udán důvod a rozsah kontroly.

Pokud organizaci status veřejné prospěšnosti někdy odejme soud, bude její zapsaný status smazán.

Všechny dokumenty doložené při zápisu budou v rejstříku také zveřejněné, tedy zakládací dokumenty, jména zakladatelů, členů správní rady i čestná prohlášení. Zapsané veřejně prospěšné organizace musí údaje do určité lhůty uvedené v zákoně aktualizovat, a také každoročně doložit účetní závěrku, případně výroční zprávu a audit.

Komentář [H1]: může b	[1]
Naformátováno	[2]
Odstraněno: <#>k disku	[3]
Naformátováno	[4]
Naformátováno	[5]
Naformátováno	[6]
Odstraněno: A –	[7]
Naformátováno	[7]
Odstraněno:	[8]
Naformátováno	[8]
Odstraněno: (Varianta 1)	[9]
Naformátováno	[9]
Naformátováno	[10]
Naformátováno	[11]
Odstraněno: <#>Tento	[12]
Naformátováno	[13]
Naformátováno	[14]
Naformátováno	[15]
Odstraněno:	[16]
Odstraněno: (Varianta 2)	[16]
Naformátováno	[16]
Naformátováno	[17]
Odstraněno:	[18]
Naformátováno	[18]
Odstraněno: (Varianta	[19]
Naformátováno	[20]
Odstraněno: <#>B - Te	[21]
Naformátováno	[22]
Naformátováno	[23]
Naformátováno	[24]
Naformátováno	[25]
Odstraněno: -	[26]
Naformátováno	[26]
Odstraněno: .	[27]
Naformátováno	[27]
Naformátováno	[28]
Odstraněno:	[29]
Naformátováno	[29]
Odstraněno: (Varianta	[30]
Naformátováno	[31]
Odstraněno: -	[32]
Naformátováno	[32]
Odstraněno: .	[33]
Naformátováno	[33]
Odstraněno: Varianta 2	[34]
Odstraněno: ,	[34]
Naformátováno	[34]
Naformátováno	[35]
Odstraněno: a dále¶	[36]
Naformátováno	[36]
Odstraněno: nebo notář	[37]
Komentář [H2]: může	[37]
Naformátováno	[38]
Odstraněno: stanovy	[39]
Odstraněno: a obou...ý	[39]
	[40]
	[41]

Stránka 2: [1] Komentář [H1]	Halka	26.3.2012 12:40:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

může být obsaženo přímo v základací listině a asi by to bylo i praktičtější

Stránka 2: [2] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:59:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2,54 cm, Bez odrážek a číslování

Stránka 2: [3] Odstraněno	Júlia	26.3.2012 14:47:00
----------------------------------	--------------	---------------------------

k diskuzi:

Stránka 2: [4] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Bez podtržení, Barva písma: Automatická

Stránka 2: [5] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2 cm, Bez odrážek a číslování

Stránka 2: [6] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Tučné

Stránka 2: [7] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Kurzíva

Stránka 2: [8] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2 cm, První řádek: 0 cm, Číslování + Úroveň: 1 + Styl číslování: A, B, C, ... + Začít od: 1 + Zarovnání: Vlevo + Zarovnat na: 2,54 cm + Tabulátor za: 0 cm + Odsadit na: 3,17 cm

Stránka 2: [9] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
-------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Kurzíva

Stránka 2: [10] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2 cm, Bez odrážek a číslování

Stránka 2: [11] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Kurzíva, Barva písma: Automatická

Stránka 2: [12] Odstraněno	Halka	26.3.2012 12:40:00
-----------------------------------	--------------	---------------------------

Tento bod považujeme za zralý veřejné diskuze. Varianty zahrnovaly také:

Stránka 2: [13] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Barva písma: Automatická

Stránka 2: [14] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
Odsazení: Vlevo: 2 cm, První řádek: 0 cm, Číslování + Úroveň: 1 + Styl číslování: A, B, C, ... + Začít od: 1 + Zarovnání: Vlevo + Zarovnat na: 2,54 cm + Tabulátor za: 0 cm + Odsadit na: 3,17 cm		
Stránka 2: [15] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
Barva písma: Automatická		
Stránka 2: [16] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
Písmo: Kurzíva		
Stránka 2: [17] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
Odsazení: Vlevo: 2 cm		
Stránka 2: [18] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
Odsazení: Vlevo: 2 cm, První řádek: 0 cm, Přidat mezeru mezi odstavce se stejným stylem, Číslování + Úroveň: 1 + Styl číslování: A, B, C, ... + Začít od: 1 + Zarovnání: Vlevo + Zarovnat na: 2,54 cm + Tabulátor za: 0 cm + Odsadit na: 3,17 cm		
Stránka 2: [19] Odstraněno	Halka	26.3.2012 12:47:00
(Varianta 3)		
Stránka 2: [19] Odstraněno	Halka	26.3.2012 12:48:00
<p>Zisk v organizaci se nerozděluje ani prostřednictvím předražených zakázek – při zadávání zakázek se organizace řídí zákonem a nakupuje za ceny v místě a čase obvyklé.</p>		
Stránka 2: [20] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
Barva písma: Automatická		
Stránka 2: [21] Odstraněno	Júlia	26.3.2012 14:48:00
B - Tento bod opět navrhuje k veřejné diskuzi.		
Stránka 2: [22] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
Barva písma: Automatická		
Stránka 2: [22] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
Písmo: není Tučné		
Stránka 2: [23] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
Odsazení: Vlevo: 2 cm, Přidat mezeru mezi odstavce se stejným stylem		
Stránka 2: [24] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00

Písmo: Tučné

Stránka 2: [25] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Kurzíva

Stránka 2: [26] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2 cm, První řádek: 0 cm, Přidat mezeru mezi odstavce se stejným stylem, Číslování + Úroveň: 1 + Styl číslování: A, B, C, ... + Začít od: 1 + Zarovnání: Vlevo + Zarovnat na: 2,5 cm + Tabulátor za: 0 cm + Odsadit na: 3,13 cm

Stránka 2: [27] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Kurzíva

Stránka 2: [28] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2 cm, Přidat mezeru mezi odstavce se stejným stylem

Stránka 2: [29] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2 cm, První řádek: 0 cm, Přidat mezeru mezi odstavce se stejným stylem, Číslování + Úroveň: 1 + Styl číslování: A, B, C, ... + Začít od: 1 + Zarovnání: Vlevo + Zarovnat na: 2,5 cm + Tabulátor za: 0 cm + Odsadit na: 3,13 cm

Stránka 2: [30] Odstraněno	Halka	26.3.2012 12:48:00
-----------------------------------	--------------	---------------------------

(Varianta 1)

Tento bod opět navrhujeme k veřejné diskuzi. Může se jevit také jako nadbytečný, demotivující, případně jej lze jednoduše obejít. Jinou variantou této podmínky může být:

Stránka 2: [31] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:15:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: není Tučné, Barva písma: Automatická

Stránka 2: [31] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:15:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: není Tučné

Stránka 2: [31] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:15:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Barva písma: Automatická

Stránka 2: [32] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:15:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: není Tučné, Barva písma: Automatická

Stránka 2: [32] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Tučné

Stránka 2: [33] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:15:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Písmo: Kurzíva

Stránka 2: [34] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:03:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Odsazení: Vlevo: 2 cm, Bez odrážek a číslování

Stránka 2: [35] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Barva písma: Automatická

Stránka 2: [36] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 14:58:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Barva písma: Automatická

Stránka 2: [37] Komentář [H2]	Halka	26.3.2012 12:53:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

může jí provádět instituce, která výhody poskytuje, nebo úřad, pod který výhody spadají (zřejmě příslušné ministerstvo)

Stránka 2: [38] Naformátováno	Júlia	26.3.2012 15:14:00
--------------------------------------	--------------	---------------------------

Normální

Stránka 2: [39] Odstraněno	Júlia	26.3.2012 15:01:00
-----------------------------------	--------------	---------------------------

a obou

Stránka 2: [39] Odstraněno	Júlia	26.3.2012 15:02:00
-----------------------------------	--------------	---------------------------

ých

Stránka 2: [40] Odstraněno	Halka	26.3.2012 12:54:00
-----------------------------------	--------------	---------------------------

včas

Stránka 2: [40] Odstraněno	Halka	26.3.2012 12:55:00
-----------------------------------	--------------	---------------------------

po zápisu

Stránka 2: [41] Odstraněno	Júlia	26.3.2012 15:14:00
-----------------------------------	--------------	---------------------------

.